

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romane
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Literatură și civilizație – dialog intercultural în spațiul francofon

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMF1109 Instituția literară							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Andrei Lazar							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Andrei Lazar							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obligat oriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					18
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	140				
3.8 Total ore pe semestru	182				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Noțiuni teoretice și perspective sintetice din domeniul istoriei și al criticii literare, al morfologiei culturii, al istoriei ideilor literare. Noțiuni elementare de practica elaborării lucrării științifice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, videoproiector Prezența la orele de curs nu este obligatorie
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar, videoproiector Prezența obligatorie la seminarii Prezentarea la evaluarea finală nu este condiționată; evaluarea este condiționată de îndeplinirea obligațiilor asumate: elaborarea și prezentarea referatelor.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Precizarea și descrierea specificului epocilor și curentelor literare din spațiul cultural al limbii franceze;</p> <p>C2. Explicarea poziției operelor literare în contextul cultural francofon și înțelegerea relațiilor lor cu francofonia instituționalizată;</p> <p>C3. Abilitatea de a analiza textele literare din perspectiva sociocriticii, a studiilor culturale, a teoriei polisistemelor, cu respectarea normelor de cercetare specifice;</p> <p>C4. Capacitatea de a utiliza literatura de referință pentru interpretarea textului literar;</p> <p>C5. Abilitatea de a dezvolta un studiu aprofundat pe o temă dată din literatura/cultura francofonă, respectând normele de cercetare;</p> <p>C6. Interpretarea critică a unui text literar de complexitate medie, în franceză, pe baza conceptelor și metodelor studiate în cadrul cursului și seminarului.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3. Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Disciplina își propune studierea mecanismelor prin care se realizează inserția literaturii în structuri sociale, ideologice, lingvistice. Identificarea instanțelor ce participă la producția literară, la receptarea și legitimarea faptului literar. Această metodologie instituțională se poate aplica nu doar activităților literare, ci și altor câmpuri artistice și culturale.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Descrierea și exemplificarea, pornind de la studiile lui Pierre Bourdieu și ale lui Jacques Dubois, dimensiunii instituționale a literaturii; Explicarea unor detalii conceptuale în înțelegerea actului literar, perceput într-o viziune idealistă ca gest individual și singular raportat la faptele colective și înțeles în materialitatea proceselor de producție; Abordarea din diverse perspective a mecanismelor instituționale ale literaturii (începând cu instanța editorială până la mărcile consacrarilor: premii, titluri, distincții); Examinarea critică a factorilor care intervin în definirea statutului scriitorului în raport cu sistemul instituțional; Realizarea de analiză instituțională cu predilecție în cazul literaturilor minoritare (periferice, regionale, proscrie) pe care instituția le marginalizează sau exclude din câmpul de legitimare; Relaționarea faptului literar cu instanțele care o recunosc ca atare și care o legitimează ca practică socială și culturală autonomă; Elaborarea unui discurs oral/scrise complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, pe o temă sau alta dintre cele care fac obiectul cercetării în cadrul disciplinei.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Curs introductiv : Instituția literară, filiații teoretice. Câmpul literar și efectul de dominație. Francofonia instituționalizată.</p> <p><i>Cuvinte-cheie</i>: francofonie, instituție, câmp literar, centru, periferie.</p>	<p>Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point</p>	
<p>Săptămâna 2</p> <p>Funcționalitatea practicilor literare și condiția scriitorului</p> <p><i>Cuvinte-cheie</i>: legitimitate, canon, posturi, sistem</p>	<p>Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point</p> <p>Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point</p>	

Săptămâna 3 Industria și piața cărții (1) <i>Cuvinte-cheie:</i> economia de piață, difuzare, marketingul editorial, strategia de comunicare	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point	
Săptămâna 4 Industria și piața cărții (2). Strategii de promovare și difuzare <i>Cuvinte-cheie:</i> lansări, cataloage, târguri, librării, biblioteci	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point	
Săptămâna 5 Instanțe de legitimare/canonizare a producției literare (1): reviste, critica și istoria literară, dicționare, enciclopedii <i>Cuvinte-cheie:</i> cenzura, coduri sociale, curente	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point	
Săptămâna 6 Instanțe de legitimare/canonizare a faptului literar (2): societăți, asociații, fundații, academii, premii, distincții <i>Cuvinte-cheie:</i> programe, mecenat, instituții	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point	
Săptămâna 7 Instituția literară și aparatul școlar (2): manuale, programe, criterii de selectare a textelor <i>Cuvinte-cheie:</i> manuale tradiționale, manuale alternative, valori, competențe, mecanisme de stimulare	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, întrebarea euristică, analiza de text. dezbateră; prezentări în Power Point	
Bibliografie obligatorie: <ul style="list-style-type: none"> Aron, Paul et alii, <i>Dynamique des groupes littéraires</i>, Liège, Presses Universitaires de Liège, 2017. Bourdieu Pierre, <i>Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire</i>, [1992] Paris, Seuil, 2015. Diaz, Brigitte, <i>L'auteur et ses stratégies publicitaires au XIXe siècle</i>, Caen, Presses Universitaires du Caen, 2019. Dubois Jacques, <i>L'institution de la littérature</i>, nouvelle édition, Bruxelles, Éditions Labor, coll. « Espace Nord Références », 2005. Durand Pascal, « Qu'est-ce qu'un éditeur? Naissance de la fonction éditoriale », <i>Texte</i>, n° 31-32, 2009, pp. 13-55. Gefen, Alexandre, <i>L'idée de la littérature. De l'art pour l'art aux écritures d'intervention</i>, Paris, Corti, 2021 Legault, Yannick, <i>Hamsun: romans autobiographiques, figures d'auteur et champ littéraire</i>, Quebec, Presses Universitaires du Québec, 2018. Maingueneau, Dominique, <i>Trouvers sa place dans le champ littéraire: paratopie et création</i>, Paris, L'Harmattan, 2016. Sapiro, Gisèle, <i>Peut-on dissocier l'oeuvre de l'auteur?</i>, Paris, Seuil, 2020. 		
Bibliografia facultativă : <ul style="list-style-type: none"> Alferi, Pierre, Kaplan, Leslie, <i>Contre la littérature politique</i>, Paris, La Fabrique, 2024. Baetens Jan, <i>Le Combat du droit d'auteur. Anthologie historique</i>, Paris, Les Impressions nouvelles, 2001. Compagnon, Antoine, <i>La Vie derrière soi: fins de la littérature</i>, Paris, Gallimard, 2023. De Cessole, Bruno, <i>Le Sceptre et la plume : politique et littérature en France de Montaigne à François Mitterand</i>, Paris, Perrin, 2023. Ducas-Spaes Sylvie, "Prix littéraires créés par les médias. Pour une nouvelle voie d'accès à la consécration littéraire?" in <i>Réseaux</i>, n° 117, 2003. Huppe, Justine, <i>La Littérature embarque</i>, Paris,, Editions Amsterdam, 2023. Viala Alain, <i>Naissance de l'écrivain</i>, Paris, Éditions de Minuit, 1985. Viviant, Arnaud, <i>Station Goncourt : 120 ans de prix littéraires</i>, Paris, La Fabrique, 2023. 		
8.2 Seminar		Observații
1. Elemente de sociologia literaturii : Pierre Bourdieu, <i>Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire</i> ; Jérôme Meizoz, <i>Postures littéraires : Mises en scène modernes de l'auteur</i> . Prezentare, studiu pe text. <i>Cuvinte cheie:</i> postură literară, câmp literar, sociologie, literatură, instituționalizare	Conversație euristică; analize de texte teoretice reprezentative pentru evoluția instituției literare. Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geo-	

	politică	
2. Literaturi dominante și literaturi dominate. Modelul « gravitațional » aplicat literaturii belgiene de limbă franceză. <i>Cuvinte cheie:</i> model gravitațional, dominație, dominare literară, literatura francofonă din Belgia <i>Tema referatului:</i> Validitatea modelului « gravitațional » propus de J.M. Klinkenberg.	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
3. Atelier-dezbateri : triada scriitor-editor-traducător; invitați: scriitori, editori.	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	Personalități culturale invitate : directori editură, director Biblioteca Județeană « Octavian Goga » din Cluj-Napoca, director festival cultural « Transilvania »
4. Rețele literare și locuri de sociabilitate literară - perspectivă teoretică (Björn-Olav Dozo, <i>La vie littéraire à la toise</i>) și practică (organizarea evenimentelor culturale : lansare de carte, vernisaj, decernarea unui premiu, etc.) <i>Cuvinte cheie:</i> sociabilitate, eveniment cultural, lansare de carte, premii, dezbateri <i>Tema referatului:</i> Locuri clujene de sociabilitate literară.	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
5. Teoria polisistemelor și practica traducerii. <i>Cuvinte cheie:</i> traductologie, polisistem, culturom, editură, aparat critic, traductem <i>Tema referatului:</i> Evaluare cantitativă a traducerilor din literaturile francofone periferice (elvețiană romandă, belgiană, canadiană, africană) în românește.	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
6. Comunicarea literară (1): lectura, elemente pentru o analiză instituțională <i>Cuvinte-cheie:</i> practici literare, apartenența la un câmp literar, tematica socială <i>Tema referatului:</i> Lectura publică în spațiul cultural francofon: mize de marketing sau mize culturale?	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
7. Comunicarea literară (2): traducerea, autotraducerea, retraducerea <i>Cuvinte-cheie:</i> fidelitate, adaptare, deontologie <i>Tema referatului:</i> Despre necesitatea retraducerii. Studiu de caz: Jules Verne, <i>Castelul din Carpați</i> .	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
8. „Vedetizarea” scriitorului: cazul Amélie Nothomb. Refuzul oricăror forme de consacrare și celebrizare: cazul Henri Michaux. <i>Cuvinte-cheie:</i> mediatizare, paradox, ostilitate, obsesia negației <i>Tema referatului:</i> Strategii posturale în cazul scriitoarei Amélie Nothomb.	Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică	
9. Scriitori bilingvi de « l’entre-deux »	Conversație euristică; prezentarea unor	

<p><i>Cuvinte-cheie:</i> exil, metisaj lingvistic, criză identitară, dedublare <i>Tema referatului:</i> Poziționări în « l'entre-deux » în cazul scriitorilor bilingvi din Belgia</p>	<p>referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică</p>	
<p>10 Câmpuri literare și manuale școlare. Studiu de caz: predarea literaturii franceze în România, nivel gimnazial și liceal. <i>Cuvinte cheie:</i> manual, instituționalizarea cunoașterii, ciclul gimnazial și ciclul liceal, francofonie <i>Tema referatului:</i> Analiza manualelor de Limba Franceză, ciclul liceal</p>	<p>Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică</p>	
<p>11. Literatura de masă în societatea de consum. Kitsch-ul <i>Cuvinte-cheie:</i> consumism, criza valorilor, globalizare culturală <i>Tema referatului:</i> De la elită la literatura de larg consum.</p>	<p>Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică</p>	
<p>12. Dinamica text-imagine. Studiu de caz : artiștii-scriitori. <i>Cuvinte cheie:</i> inter-iconicitate, ekphrasis, legitimare literară, instituționalizare, scriitori-artiști <i>Tema referatului:</i> <i>Livre d'artistes</i> sau poziționarea ambiguă în două câmpuri culturale – cel literar și cel vizual</p>	<p>Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming; contextualizare geopolitică</p>	
<p>13. Literaturi minoritare, paraliteraturi <i>Cuvinte-cheie:</i> BD, romanul polițist, romanul regional, paraliteratură, minorat literar <i>Tema referatului:</i> Receptarea literaturii polițiste franceze în România</p>	<p>Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Analiza unor texte pe baza cunoștințelor teoretice predate la curs. Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming.</p>	
<p>14. Concluzii asupra dimensiunii instituționale a literaturii ; reactualizarea conceptelor</p>	<p>Conversație euristică; prezentarea unor referate redactate de către studenți; Lucru în perechi, grupuri sau individual. Exemplificări, exerciții. Brain-storming.</p>	

Bibliografie obligatorie :

- Bourdieu, Pierre, *Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire*, Paris, Seuil, 2015.
- Dozo, Björn-Olav, *La vie littéraire à la toise*, Bruxelles, Le Cri, coll. « CIEL », 2010.
- Meizoz, Jérôme, *Postures littéraires : Mises en scène modernes de l'auteur*, Genève, Slatkine Éditions, 2007.

Bibliografie facultativă :

- *** *De soi à soi : l'écriture comme autohospitalité*. Études réunies par Alain Montandon, coll. « Littératures », Clermont-Ferrand, Presses Universitaires Blaise Pascal, 2004.
- Benoît, Denis, Klinkenberg, Jean-Marie, *La littérature belge. Précis d'histoire sociale*, Bruxelles, Éditions Labor, coll. « Espace Nord », 2005.
- Barthes, Roland, *Le Plaisir du texte*, Paris, Seuil, 1973.
- Brogniez, Laurence, *Écrit(ure)s de Peintres Belges*, Berne, Peter Lang, 2008.
- Escarpit, Robert, *Le Littéraire et le Social*, Paris, Flammarion, 1970.
- Reybrouck, David Van, *Zinc*, traduit du néerlandais par Philippe Noble, Arles, Actes Sud, 2016.
- Kristeva, Julia, *Étrangers à nous-mêmes*, Paris, Gallimard, coll. « Folio/Essais », 1991.
- *** *L'Art en toutes lettres. Écrits d'artistes francophones et roumains*. Études réunies et présentées par Rodica Lascu-Pop et Eric Levéel, Cluj, Casa Cărții de Știință, coll. « belgica. ro », 2013.
- Even-Zohar, Itamar, *Polysystem Studies*, număr special din *Poetics Today*, 1997.
- Klinkenberg, Jean-Marie, *Périphériques Nord, Fragments d'une histoire sociale de la littérature francophone de Belgique* avec une introduction de Benoît Denis et Sémir Badir, Les Éditions de l'Université de Liège, Liège, 2010.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului;
 - Cadrul didactic are doctoratul în domeniul filologie;
 - O parte din elementele prezentate în cadrul cursului și seminarului au fost dezbătute în cadrul unor conferințe și prelegeri naționale și internaționale și fac obiectul unor cercetări recente în domeniu;
- La finalul cursului, studentul va dobândi : instrumente metodologice necesare unei abordări sociologice a literaturii; abilități de lectură și de interpretare din perspectivă instituțională; însușirea normelor științifice de redactare și utilizare a surselor de documentare, abilități esențiale pentru o viitoare carieră în domeniul cultural (editor de carte, corector, organizator de evenimente culturale, etc.)

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional în vederea adaptării și ameliorării planului de învățământ, și mai ales cu Primăria Municipiului Cluj-Napoca (direcția Turism), Vaiamada SRL (traduceri și interpretariat), și alții.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> - capacitate de răspuns la nivel interactiv; - cunoaștere și înțelegere; - stăpânirea, în sens operațional, a limbajului de specialitate; - abilitatea de explicare și de interpretare; - rezolvarea completă și corectă a cerințelor; <p><i>Barem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Copierea sau fraudă: 1 <p><i>Criterii specifice de evaluare:</i> cunoașterea operelor din bibliografia obligatorie și eventual a titlurilor opționale ; stăpânirea conceptelor predate și formularea unor puncte de vedere personale, judicioase argumentate; coerența și justetea expunerii, corectitudinea și fluenta limbii</p>	Notarea se va realiza pe baza unui referat final de minim 4 pagini prezentat de către masteranzi și discutat critic în timpul sesiunii.	60%

	franceze.		
10.5 Seminar	<p><i>Criterii specifice de evaluare:</i> cunoașterea operelor din bibliografia obligatorie și eventual a titlurilor opționale; stăpânirea conceptelor predate și formularea unor puncte de vedere personale, judicios argumentate; coerența și justetea expunerii, corectitudinea și fluența limbii franceze.</p> <p>Prezența și intervențiile la seminarii modifică nota astfel :</p> <ul style="list-style-type: none">- Peste 6 prezențe = + 1 punct- 2-5 prezențe = 0 puncte- 0-1 prezențe = - 1 punct	Elaborarea unei prezentări orale în cadrul seminarului, cu una din tematicile propuse, urmate de dezbatere. Participarea activă în cadrul seminarului	40%
10.6 Standard minim de performanță			
<ol style="list-style-type: none">1. Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect, le folosește adecvat în analize ale unor materiale specifice domeniului2. Studentul este familiarizat cu principalele opere analizate;3. Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului;4. Studentul are o idee asupra noțiunilor critice introduse în curs și/sau seminar, le definește corect și este capabil să le folosească în mod adecvat în analiza unui text la prima vedere.5. Limbajul de specialitate este corect utilizat.			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: <ul style="list-style-type: none">• Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.• Utilizarea fraudei în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
06.04.2024		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	
15.04.2024		
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
02.06.2024		